

Klimat- och
näringslivsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande ang Remiss ang Naturvårdsverkets förslag till förordning om elbilspremie i rapporten med underlag till Sveriges sociala klimatplan

Sammanfattning av LOs synpunkter

- LO ser positivt på att Sverige vidtar åtgärder för att hjälpa hushåll med lägre inkomster och sämre tillgång till kollektivtrafik att hantera omställningen från fossila drivmedel.
- LO ser flera grundläggande utmaningar med inkomstprövade subventioner av kapitalvaror, till exempel elbilar. Naturvårdsverkets förslag hanterar i stort dessa utmaningar på ett balanserat sätt. Uppgiftens inneboende problematik gör dock det föreslagna systemet relativt komplicerat samtidigt som frågetecken kring åtgärdens träffsäkerhet kvarstår.
- LO ser behov av större och mer träffsäkra åtgärder för att hjälpa målgruppen att hantera kostnaderna av ETS2 utan att undergräva incitamenten att minska användningen av fossila bränslen.

Det behövs ett genomtänkt policypaket för fossilfria transporter och för att hantera de sociala konsekvenserna av högre bränslepriser

När användandet av fossila drivmedel ska begränsas väntas priserna stiga. Inte minst sker detta när ETS2 införs. För att värna legitimiteten i omställningen behöver de grupper som på kort sikt påverkas negativt av prisökningarna få hjälp att hantera omställningen.

LO är därför i grunden positiv till den typen av åtgärder som föreslås i promemorian. Regeringen borde dock presentera en genomtänkt plan för hur de samlade intäkterna från ETS2 ska användas för att säkerställa en rättvis klimatomställning. Den föreslagna elbilspremien räcker bara till 14 procent av de 770 000 hushåll som Naturvårdsverket bedömer kommer att påverkas särskilt av de bränsleprisökningar som ETS 2 medför. En rättvis omställning av transporterna kräver dessutom bredare åtgärder som ger möjlighet för människor att minska sin användning av fossila bränslen på olika sätt utifrån sina behov och förutsättningar.

Naturvårdsverket gör sitt bästa för att hantera utmaningar med inkomstprövade elbilspremier – men blir det bra nog?

Det finns en målkonflikt mellan att ställa om den svenska fordonsflottan och hjälpa hushåll med lägre inkomster i omställningen. Om målet med en elbilspremie är att ställa om fordonsflottan bör den ges vid köp av nya bilar. Värdeminskningen på en ny bil under de första åren är dock så omfattande att det sällan är ekonomiskt rimligt för någon med en lägre inkomst att köpa en ny bil. Detta gäller oavsett om bilen drivs av el eller bensin.

Naturvårdsverkets förslag att betala premier även för begagnade bilar minskar miljöeffekten av premien och kräver mer komplicerade regelverk för att begränsa fusk och fel, men är nödvändig om premien ska vara till nytta för målgruppen.

Att ge särskilda rabatter eller premier till grupper med en viss inkomst är relativt okomplicerat när det gäller personliga tjänster. Pensionärs- eller studentrabatt på fotbollsmatcher eller i kollektivtrafiken fungerar bra. Riktat mot kapitalvaruinköp är det mer komplicerat. Till exempel kan en bil användas av andra personer än den som äger den, eller säljas vidare till någon som inte är berättigad subventionen. Det är heller inte uppenbart att en låg inkomst vid inköpstillfället är tillräcklig för att det ska finnas skäl att subventionera bilinköp. En student har till exempel en tillfälligt låg inkomst.

Naturvårdsverkets förslag att utgå från ekvivalerade inkomster i inkomstprövningen, betala ut premierna över en längre period och löpande stämna av hushållets inkomster mot inkomstkraven samt boende mot de geografiska kraven är rimliga. Detta bidrar dock till att göra premien än mer komplicerad med större risk för fel och återkrav än tidigare elbilspremier.

Sammantaget anser LO att Naturvårdsverket i sin utformning av premien på ett balanserat sätt hanterat de inneboende utmaningar som finns i den här typen av premie. Vi ser inga uppenbara sätt att förbättra förslaget men konstaterar samtidigt att systemet också blir relativt komplicerat samtidigt som frågetecknen om träffsäkerheten kvarstår.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Marika Palmér-Rivera
Handläggare